

SZÁNTÓ

Politikai
napilap

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

A kiadóhivatalban átvéve:
Egész évre 16 kor.
Negyedévre 4 "
Helyben házhoz hordva:
Egész évre 20 kor.
Negyedévre 5 "
Vidékre postán szállítva:
Egész évre 24 kor.
Negyedévre 6 "
Egyes szám ára 8 fillér.

Megjelenik minden nap, ahétfő és
ünnepek utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 9.

A szerkesztőség kéziratok vissza-
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadó-
hivatalhoz intézendők.

XVIII. évfolyam 252. szám.

Nagy-Várad.

Szerda, 1912. november 6.

HEDDAD!

A hoch, zsvió és szetreászka mellé még egy éljenzés vonult be egy héttel ezelőtt Magyarországra. Tanuld meg, magyarom, mert nem sokára ez lesz itt a legelterjedtebb éljenzés. A hoch csak Nagyszebenben, a zsvió Zágrában, a szetreászka csak a magyar püspökség ellen lázított falvakban hallatszík néha-néha, de a „heddad“ Budapestre telepedett le s onnan fogja meghódítani az egykori vivátos nemes Magyarországot.

A régi nemes Magyarország éljenzése volt a vivát. Minthogy ma már új magyar nemesek is vannak, illő, hogy legyen nekik újmagyar éljenzésük is. Ez lesz a heddad.

Heddad! heddad! kiabálásokkal fogadtak Budapesten a cionista héberek valami Levin doktort, a ki a magyarországi zsidók közt jött propagandát csinálni a zsidó nemzet, a közjogilag független zsidó állam eszméjének.

Érdekes kis jelenet lehetett. Egy csomó pesti pénzeszsák, hivatalosan magyar állampolgár, köztük bizonytalannal nem egy ujveretű magyar nemes de genere Kohn, sőt talán méltóságos magyar királyi udvari tanácsos és báró is de genere udvari szállító.

Szóval elsőrendű magyarok. A szónok orosz zsidó, lengyel földön született és németül beszél, hogy ezek a magyarok jobban megértsék. Meg is értik és tapsolnak neki s mikor éljenezni kell, felriad aranyos műfogaik közt az újmagyar nemeség éljenzése a jüddis-zsargonnal vegyes németiséggel kiáltozó orosz-lengyel szónok felé héberül:

Heddad!

Levin Semarjah a legkiválóbb antiszemita szónokok egyike. Valamit őszintén elmondott a zsidóságról. Már pedig tudvalevőleg ha valaki őszintén beszél a zsidó kérdésről, az feltétlenül antiszemita minálunk.

Levin Semarjah a fajmagyarságával szinte hengegő budapesti zsidóság heddadozásai közepette a következő tényeket szegezte le csalhatatlan igazságokként:

1. A zsidóság nemzet. Tehát nem csupán vallás, mint itt nálunk mondják. Igaz, hogy a szabadkőműves páholyok tagjai őseik zsidó vallását régen megszüntették magukra nézve. Mégis zsidók. Némely antiszemita azt mondta rájuk, nem vallást alkotnak ők, csak fajt.

Levin Semarjah ezeket tullicitálja, mikor megállapítja, hogy a zsidóság nem is faj, hanem egyenesen nemzet. Nemzet, a mely élhet Oroszországban vagy Patagóniában, dirigálhat Párisban vagy Budapesten, mindenütt külön vált, élesen elhatárolt nemzetet alkot, Levin szerint is nemzetet a nemzetek közt.

2. A zsidóságnak vannak önálló „nemzeti“ céljai. Ezek a célok tehát nem vallási célok, mint hogy a zsidóság sohasem törekedett vallása terjesztésére. Neki a vallás nem az üdvösség útja, melyre szeretettel hív mindenkit, hanem csak egy zártkörű társaság, melyben jó nem nagyon soknak lenni. A zsidóság céljai nemzeti célok, mondja Levin Semarjah doktor. De nem magyar nemzeti célok, nem orosz nemzeti célok, hanem mindenütt különálló zsidó nemzeti célok. Már most vagy igazat mondott Semarjah doktor, vagy nem. Ha nem mondott igazat, akkor ő veszedelmes antiszemita

izgató, mert ilyesmit a magyar zsidóságról nem mondtak még ilyen nyers egyenességgel. Akkor Levin Semarjah a zsidóság ellen izgatja egy valótlan állítással az egész magyarságot. De ha igaza van, akkor szabad-e ezt a törekvést az egységes magyar államnak tovább összedugott kézzel, homokba dugott fejjel tünni? A trialista nemzeti tüntetőket lecsukták, a horvát nemzeti orgyilkost, Jukicsot életfogytig lezárták, az oláh nemzeti memorandistákat bepörölték, mert itt csak egy nemzet van, a magyar — és akkor az ország szívében, Budapesten a nyakunkra nőjön az egész országot behálózó, jellegéből kivetkőztető, zsidó nemzeti agitáció?

Igazán kíváncsiak vagyunk, kicsoda hát ez a Levin Semarjah doktor igazában: veszedelmes antiszemita izgató-e, vagy még veszedelmesebb nemzeti lázító?

3. Morál: csináljunk új zsidó államot. Erre harsant csak fel a heddad! Ez kell az új-magyarnak! Kissé lehültek ugyan, mikor Levin doktor az új zsidó államot Palesztinába tette. Mert az új zsidó országért minek innen tovább menni? Palesztina ma Törökországhoz tartozik s igaz ugyan, hogy aki a török állam testéből ki akar valamit hasítani, az most jelentkezzék, de az is igaz, hogy most ott a jelentkezőkre — lőnek. Jobb itt maradni nálunk, mondják ami heddadozóink.

Pedig ebben a harmadik pontban Levin Semarjah doktor egészen helyesen vonta le a végső következtetést. A zsidóság annyira összetart az egész világon, hogy ha intelligenciája egy része el is veszti

Főraktár:

Nagy-Várad
Kossuth Lajos-u.
FEKETE SAS
épületben.

Turul-cipő

Elsőrangú, elegáns és jutányos.

Főraktár:

Nagy-Várad
Kossuth Lajos-u.
FEKETE SAS
épületben.

vallását, ha általában el is veszi nyelvét, de a környező kereszténységbe bele nem olvad, annak vallási érzékét is tompítja s hazájához való ragaszkodását is tompítja, megmarad nemzetnek a nemzetek közt. Ha pedig ilyen szívósan összetartó nemzet, akkor legyen neki állama is, Ázsiában vagy Amerikában egyre megy, csak ne itt. Erre a végső következtetésre mi is szívesen kiáltunk Semarjah doktorral együtt három lelkes heddad-ot!

*

A balkáni háború.

A döntő fordulathoz egyre közelebb jut a háború. Sőt lehet némi pozitívítással is állítani, hogy már oda is jutott. Nemcsak azért, mert a szövetséges balkáni államok győzelmes előnyomulását most már az ottani kormány is elismeri, hanem mert a hatalmak felfogása és állásfoglalása is erősen különbözik.

Följegyzésre méltó a külügyminisztérium félhivatalos lapjának, a „Fremdenblatt“-nak cikke. Kifejti, hogy a szerbek azért szálltak hadba, mert keresztény testvéreiknek a függetlenségét akarják kiküzdni. És éppen ezért reméli a mi külügyi hivatalunk, hogy *Albániát nem fogják megfosztani a függetlenségétől*, ami ellenkezik eredeti szándékukkal.

*

A háborúról szóló tudósításaink a következők:

Uj török főhadiszállás.

Konstantinápoly, nov. 5.

Hivatalosan közlik, hogy a keleti sereg a csatadzsai vonal mögé vonult vissza és a főhadiszállást Hadembőibe helyezték át.

Montenegro veresége.

Antivari, nov. 5.

A montenegróiaknak Skutari körül folyó utolsó hadakozásaik eredménytelenül végződtek. A csatáról visszakerült menekültek mesélik, hogy Bardanjoltot nem lesz lehetséges megtartani. A törökök a montenegróiakat Brakáig visszazoritották volna, ha Martinovics tábornok itt nem szedi össze a segítő csapatokat. A törökök visszafoglalták a montenegróiaktól a megszállt Taraboseht is.

Egy porosz ezredest agyonlőtték.

Szófia, nov. 5.

A haretérről három nap óta nem érkezett hír. Az összes mértékadó emberek mélységesen hallgatnak. Nagy feltűnést kelt a berlini bolgár katonai attasének a szófiai

kormányhoz tett kérdése egy porosz ezredest eltűnéséről, a kiról eleinte azt hitték, hogy Kir-Kilissze mellett elesett vagy bolgár fogságba esett. Most megállapították, hogy ezt az ezredest a törökök Lüleburgászból való futásuk alkalmával agyonlőtték.

Drinápoly körülzárása.

Konstantinápoly, nov. 5.

Drinápoly városa majdnem minden oldalról körül van zárva.

810 fogoly.

Athén, nov. 5.

A görögök Psára szigetet megszállták. Prévézában a görögök összesen nyolcszáz tiz embert fogtak el és pedig ötvennyolc tisztet, hatszáz közkatont és százötvenkét albánt.

Drinápoly lángokban.

Szófia, nov. 5.

Mustafa Pascha helyiség magaslatáról látható, hogy Drinápoly esuesán lángok csapnak fel. Ebből arra következtetnek, hogy a megszállt város ég. Drinápoly sorsára vonatkozólag a legkülönbözőbb hírek vannak forgalomban.

Oroszország közbelép.

Pétervár, nov. 5.

Az orosz kormány szombaton táviratban utasította diplomáciai képviselőit, hogy adják a balkáni kormányoknak tudtára hogy Oroszország elérkezettnek látja a közbelépés idejét, mert Konstantinápolynak a bolgárok által való bevételé nagy veszedelemmel fenyegethetné az ott élő európaiakat.

Ázsiai csapatok a harcban.

Konstantinápoly, nov. 5.

A Midiában partraszállított csapatokkal megerősített hadsereg, a mely a nagy hadsereg visszavonulása ellenére Viza mellett maradt. Tegnap Vizától északkeletre megtámadta az ellenséget. A harc nagyon véres volt, de eredményét még nem ismerik. Ma sok ezer kurd önkéntes érkezett ide.

Uj török hadügyminiszter.

Konstantinápoly, nov. 5.

A szultán Ahmed Fézi basa tábornagyot ideiglenes hadügyminiszterre nevezte ki. A trónörökös és Fuad basa tábornagy ma a keleti hadsereg főhadiszállására utaztak el. A sejjül-izlám több kiváló papot utasított, hogy a mecsetekben nyugalomra, mérséklésre és a kormányhoz való bizalomra intsek a lakosságot.

A Magyar-Vöröskereszt Belgrádban.

Belgrád, okt. 5.

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A szerb kormány kérésére Bókay Árpád tanár kezdeményezésére a Vörös-Kereszt közreműködésével 8 orvos és a Gondviselés nevű betegápoló egyesület négy ápolónővére teljes felszereléssel, operációs műtőteremmel és Röntgen-állomással Makai dr-nak, Herczel

báró tanár asszisztensének vezetésével a haretérré ment. A kirendeltség ma délután utazik Belgrádba, ahonnan a haretérré, valószínűleg Vranjába rendelik.

A mi nagykövetségünk hajója.

Konstantinápoly, nov. 5.

Az Aspern nevű cirkáló holnap érkezik ide, mint az osztrák-magyar nagykövetség állomáshajója.

A törökök visszavonulása.

Konstantinápoly, nov. 5.

A porta hivatalosan kijelenti, hogy a keleti hadsereg visszavonulása nem fejeztett teljesen be. Az egész hadsereg még nincsen belül a Csataldsa vonalon.

Cseh orvosok expedíciója.

Prága, nov. 5.

Tegnap este 11 órakor a cseh orvosok ötödik expedíciója elutazott Bulgáriába. Részt vesz benne 5 orvos, 6 orvostanhallgató, 16 ápolónő.

Angol lapok monarchiánkról.

London, nov. 5.

A *Daily Telegraph* írja: Ausztria és Magyarország eddig tanusított engedékenysége mérséklése mellett sem mondhat le minden érdekéről és semmi ok sincs arra, hogy a monarchia föltétlen érdektelenségét proklamálja.

A *Morning Post* azt írja, hogy nem is lehet föltenni, hogy Ausztria és Magyarország olyasmihhez hozzájáruljon, a mivel a kezét megkötné. Ez a monarchia nem hanyagolhatja el a saját érdekeit és a többi nagyhatalomnak sem szabad erről megfellekeznie.

A *Daily Graphic* írja: Ha van hatalom, a melynek óvatosan kell eljárnia, akkor Ausztria és Magyarország ez a hatalom, mert egymagának sokkal több érdeke van a Balkán félszigeten, mint a többi Európának összevéve. Oroszországnak csak szentimentális, a többi hatalomnak stratégiai vagy gazdasági érdeke van, míg ellenben Ausztriára és Magyarországra nézve a balkáni válság megoldása a nemzeti existencia kérdését jelenti. Ausztria és Magyarország hallgatása azt jelenti, hogy várja az új San Stefanot és azt a helyzetet, a mely 1878. után következett be, a mikor az európai népjog nevében Ausztria és Magyarország és Anglia egyesültek, hogy a szerződő feleket kongresszusra meghívják. A dunai monarchiának ez a viselkedése kényelmetlen lehet némelyik államnak, de megokolja a legaitás és autoritás érdeke és tisztelete.

Andrássy a balkáni szövetségesekért.

Bécs, nov. 5.

A *Neue Freie Presse* ma reggeli számában gr. Andrássy Gyula vezércikket ír a balkáni szövetséges államokhoz való viszonyunkról. Andrássy arra a következtetésre jut, hogy a haretéri események után Ausztria-Magyarország nem ragaszkodhatik mereven ahhoz az állásponhoz, hogy a balkáni status quo-t minden körülmények között fenn kell

Nagyvárad

Tisztviselők Fogyasztási Szövetkezete

fűszer-, csemege-bor és gyarmatárukban

Telefon 769. sz.

legolcsóbb bevásárlási forrás.

Telefon 769. sz.

Rákóczi-ut. 9. szám alatt a Széchenyi szálloda mellett

tartani. Hangsúlyozza barátságunkat a Balkánon lakó keresztény népek iránt és végül ama reményének ad kifejezést, hogy a monarchia Oroszországgal is meg tud majd egyezni és Európa békéjét is sikerül fentartani.

A pápa békét akar.

Róma, nov. 5.

A pápa áldását küldte a török vizekre induló olasz hajóknak. Vatikáni körökben azt beszélnek, hogy a szentatya közbe akar lépni az európai béke fentartása érdekében.

A magyar delegáció ülése.

Budapest, nov. 5.

A magyar delegáció ülése ma minden incidens nélkül folyt le. Az ellenzékét rendőri és csendőri kordon visszatartotta a bemeneteltől, azok pedig — akiknek megengedték a bemenetet, nem mentek be az ülésre.

A delegációs terembe csak a 6-os kapun lehetett bemenni, külön igazolvánnyal, melyet már a csendőri kordonnál is fel kellett mutatni. A delegációs terem folyosóján és a kapuban is rendőrök álltak sorfalat.

Legelőbb Tisza István gróf érkezett meg, akinek Pavlik Ferenc főfelügyelő jelentést tett.

Auffenberg lovag hadügyminiszter kocsin jött, de a csendőrség feltartóztatta. Pavlik főfelügyelő megmagyarázta, hogy kocsin nem lehet a kordonon átmenni. Így járt Montecuccoli gróf, Harkányi Frigyes báró és Láng Lajos báró is.

Az ellenzék részéről az országház előtt megjelent Zlinszky István és Eitner Zsigmond s látván a helyzetet eltávoztak.

Tíz óra előtt együtt voltak a delegátusok a folyosón és élénk diskurzuba boesátkoztak. Különösen Berchtold gróf külügyminisztert és Lukács miniszterelnököt vették körül, hogy ujságot halljanak a háborúról.

Nagy feltűnést keltett, hogy a külügyi albizottság már ma délután ülést tart, melyen a külügyminiszter elmondja *exposé*-ját. 1867. óta először történik, hogy a külügyi *exposé* megelőzi a trónbeszédet.

Harkányi Frigyes báró korelnök megnyitotta az ülést s indítványára megválasztották elnöknek Zichy Agost grófot, alelnöknek Láng Lajos bárót. Megválasztották a jegyzőket is és a háznagyot.

Zichy Agost gróf üdvözölte a delegátusokat s annak az óhajának adott kifejezést, hogy a delegátusok munkája a nemzet és a király közti harmóniát megerősíti. Szavait ezzel végezte: Eljen a király! A delegátusok felállottak s úgy éljenek.

Elnök azután jelenti, hogy a delegáció holnap megy a várba a trónbeszéd meghallgatására, de a külügyi albizottság már délután ülést tart.

Az ellenzék gyülekezése.

Félkilenc óra felé már 20—30 képviselő volt együtt. Gróf Apponyi Albert azt javasolta, hogy az ellenzék ma délelőtt tartson egy úgynevezett *ellenparlamentet*.

Ezt az indítványt a harciasabbak nem fogadták el és azt ajánlották, hogy testületileg vonuljanak a Ház elé s tizenötven menjenek a delegáció ülésére. Gróf Károlyi

Mihály és gróf Apponyi Albert vitaközös közben tanácskozássra vonultak vissza. A taktika ügyében még nem határoztak.

Néhány ellenzéki képviselő délelőtt 10 órakor a parlamenthez vonult, a honnan visszatérve referált arról, hogy fegyveres erő állja el ott a kapukat.

A külügyminiszter *exposé*-ja.

A külügyi albizottság délután 6 órakor tartotta meg ülését Berzeviczy Albert elnöke alatt. Az ülést megelőzőleg az osztrák delegációs ülés folyt le, ahol Berchtold előterjesztette *exposé*-ját. A külügyminiszter *exposé*-jának bevezetésében elsősorban az olasz-török háború megszűnéséről tesz jelentést. Bejelenti, hogy a háború megszűnése által a hármasszövetség megerősödött. Majd a balkáni helyzetre tért át a külügyminiszter, aki ez alkalommal szenzációs kijelentéseket tett. Miután — úgymond — a balkáni háború által a kis balkáni államok jelentős szerepet nyertek, komolyan kell velük foglalkozni. Ez által azonban nincs kizárva az, hogy kockán forgó érdekeinkért mindent el ne kövessünk. A balkáni államok győzelmei folytán természetes, hogy most már a négy állam aspirációi is fokozottabbak, melyek Törökország területének épségben tartása elvével nem egyeztethetők össze.

A külügyminiszter *exposé*-jában ezután a francia miniszterelnök akciójával foglalkozott. Eddig a monarchia volt az a hatalom, mely állandóan a béke mellett foglalt állást, ettől az álláspontjától a jövőben sem térhet el. A monarchia mindent el fog követni, hogy tekintélyének sulya legyen a balkáni kérdésben. El kell követni mindent hogy a monarchia érdekei kárt ne szenvedjenek. Monarchiánk érdekei megkívánják, hogy erőnkkel és tekintélyünkkel azok épségben hagyása megtörténjen.

A külügyminiszter *exposé*-ja nagy feltűnést keltett, mert épen Berchtold az, aki eddig állandóan hangoztatta a Balkáni status quo fentartását és most úgy nyilatkozott, hogy a szövetkezett balkáni államokkal szemben az fenn nem tartható.

Az *exposé* után az elnök megköszönte a bizottságban tett előterjesztést és hangoztatta, hogy figyelemmel fogja kísérni az *exposé* végén tett kijelentéseket. Végül az elnök indítványozta, hogy a költségvetést ma már ne tárgyalják, hanem a péntek délutáni ülésen. A javaslatot elfogadták és ezzel az ülés véget ért.

Az áll. méntelepek személyzete a világi papság jogkörébe tartozik.

A Magyar Kurir jelenti: A császári és királyi hadügyminisztériumnak f. évi október hó 6-án Bécsben 8797. elnöki szám alatt kiadott rendelete szerint az állami méntelepek és lótenyésztés összes havidijasai (tisztjei, alkalmazottjai) és legénysége, 1912. október hó 12-től kezdve a honvédség kötelékébe helyezték át; minek következtében a fentiek a cs. és kir. katonai lelkészi joghatóság kötelékéből is kiváltak s a világi papság jogkörébe osztrattak be. A cs. és kir. hadügyminisztérium e rendelkezése következtében az állami méntelepek személyzetének anyakönyvi kezelése a cs. és kir. katonai lelkészi hivataloknál október hó 15-én lezárattott.

FRANCIAORSZÁG jegyzékét felolvasták a tiszti bemutatóson.

A most lezajló tiszti szemlék közül tegnap folyt le a legérdekesebb, amelyen egyik rendkívüli intézkedést és rendeletet a másik után hozták tudomásukra az álmétkodó kadetaspiránsoknak.

A hétfői tiszti szemle, amelyen a tartalékos hadnagyok és főhadnagyok vettek részt — amint azt tegnap röviden megírtuk — semmiféle rendkívüli dolgot nem hozott. Annál meglepőbb volt tehát a tegnapi szemle, amelyre az idén fegyvergyakorlatot nem teljesítő hadapródokat, hadapród jelölteket és őrmestereket rendelték be.

Már a gyülekezésnél csodálkozva vették észre, hogy roppant kevesen vannak. A hadkiegészítő parancsnokság ragyogó, parkettes diszterme kongott az ürességtől, mert mindössze 9-en jelentek meg a tiszti bemutatóson. Ez annak a jele, hogy az idén kevésnek engedték el a fegyvergyakorlatot s így legnagyobb részüket behívták.

A szemle délelőtt fél 10 órakor vette kezdetét. Egy főhadnagy fogadta a fiatal, csinos hadapródokat. Először a hadseregben az utolsó év alatt történt változásokat, kinevezéseket, áthelyezéseket, előléptetéseket ismertette a főhadnagy. Majd bemutatta az 1911. mintájú golyót, mely sokkal *pasztázóbb*, azaz a kilőtt golyó pályája sokkal laposabb, mint a régié, amely magas íveléssel röpült a célpont felé s így kevésbé *pasztázó* volt.

Egy másik igen lényeges újítás a nem „időzített” Schrapnel bevezetése, melynek különös jelentősége éppen a sziklás vidékeken folyó harcok alkalmával van. Ez a löveg ugyanis a földre hull s csak ekkor robban föl. Hatása irtózatossá. Széjjel veti a kösziklát is és a földről szórja szét hatalmas mennyiségű golyótartalmát.

Nem lesz avanszálás!

A tiszti bemutató lényegesebb része ezután következett. A hadapródok meglehetősen élénk hangon tárgyalták az egyes kinevezések elmaradását. A főhadnagy pedig csak ezután közölte velük az igazi meglepetést, mely abból állott, hogy háború kitörése esetén az *önkéntesek* egyáltalán nem kapnak rangot — mint eddig — hanem *közönséges közkatona* sorban fognak beosztatni a hadtestekhez. A tartalékos hadapródok megtartják jogaimukat az avanszálásra, de valószínűbb, hogy itt is több lesz az őrmesterré való degradálás, mint az avanszálás.

Franciaország jegyzéke.

Különös szenzációja is volt a bemutatósnak, amely mindaddig abszolút rejtély a hadapródok előtt. Magyarázatot nem fűztek hozzá, de a legszigorubb hangon írták elő, hogy

Franciaországba a hadvezetőség engedélye nélkül nem szabad menni.

Ezt a magyarázhatatlan intézkedést Franciaország hadügyminiszterének legutóbbi jegyzéke idézte elő, melyet a monarchia nagykövete utján küldött meg a mi külügyminisztériumunknak. Az átirat német szövegét a honvédelmi minisztériumban lefordították magyarra s ebből is több passust kihagyott az átirat szövegét felolvasó főhadnagy.

Mert az régebbi intézkedés, hogy külföldre csak a hadügy, illetőleg a honvédelmi miniszter engedélyével szabad menni. De hogy mi indíthatta Franciaországot arra,

hogy ilyen jegyzéket intézzen a monarchiához, ez rejtély. Mert nem szokás nyugodt viszonyok közepette olyan értesítést küldeni, hogy minden tartalékos és tényleges tisztet, aki francia földre megy, szigorú megfigyelés alá vesznek.

Továbbá kötelességévé teszi a rendelet a francia földre érkezőknek, hogy nyomban jelentkezzenek a katonai hatóságnál, mert különben kiutasítják őket.

60.000 koronával a bolgár harctérre.

— **Aki elmegy.** — A hazafiúi lelkesedésnek és áldozatkészségnek egy eklatáns példája teszi érdekessé annak az egyszerű bolgárnak a nevét, aki ma már jóval túl van a magyar határon és összegyűjtött vagyonának egy igen tekintélyes részével siet támogatni hazája érdekeit.

Szerte az országban mindenütt ismeretesek a bolgár kertészek, akik mintaképei a józanságnak s a fáradhatatlan munkának. Ilyen van Váradon is több és egyik-másik csinos kis vagyonkát gyűjt sok évi szorgos munkával.

Itt élt már évek óta *Nikolics Ciró* is. Szálas, hatalmas szláv férfi volt, mindkőzt a legtekintélyesebb és a legkomolyabb. Mikor bejött Magyarországra, már akkor szép vagyonnal rendelkezett és itt megtízszerezte. Gyönyörű telepe volt a Fácános felé s három háza a Külvárosban. Ugy hívták itt a perifériákon, hogy „bolgár bojár.” Magyar leányt vett el s van is két fekete, fénylő szemű kis leánya.

Boldog, csöndes életükbe viharos nyugtalansággal szólt bele a balkáni ágyuk szava. A férfi nyugtalan lett az első háborús hírhallatára és csak felesége tudta visszatartani azokkal a bizonyos erős láncokkal, amelyek erősebbek minden kötélknél.

S *Nikolics Ciró* betege lett a honvágyának. Magyarázgatta a feleségének, hogy neki minő szent kötelességei vannak és végül is tegnap vasutra ült. Vasutra ült és elutazott délre, az üresen maradt boldog bolgár sikszárok felé, ahol most minden emberre és minden fillérré olyan nagy szükség van...

De előbb mindent elintézett idehaza. Elment egy ügyvédhez és megcsinálta a végrendeletet. Gondoskodott feleségéről, gyermekeiről s meglévő készpénz vagyonával, mintegy 60.000 koronával sietett támogatni azt az akciót, amelyet az ő nemzete viv most hősi kitartással a mohamedánok sápadt félholdja ellen.

— **Aki marad.** — Ezzel éppen ellentétben áll egy másik eset, amely most folyik az illetékes hatóságok előtt. Nevezetesen egy másik bolgár, aki szintén évek óta itt él és biztos megélhetést teremtett magának és családjának, beadta kérvényét a magyar honosság elnyerése végett.

Stefanovics Filipnek hívják. Megkapta ő is a felhívást, hogy minden bolgár siessen haza a harci zászló alá, bármily messze lakik is. Mivel azonban ő úgy gondolja, hogy hazája iránt már nem tartozik kötelességgel, sürgősen kéri honosítását. Kérvényében igazolja, hogy mindenben megfelel a honosításhoz; rendelkezési képességgel bír, 5 év óta itt lakik és adózó polgár, továbbá megfelelő vagyona van és kifogástalan magaviseletű. Tehát semmi akadályja annak, hogy magyar honpolgárrá legyen. S így megszábadul a hazulról jövő zaklatásoktól.

GYILKOLNI AKART, de nem tudja miért?

Különös gyilkossági kísérlet tartja most izgatottságban a derecskei járáshoz tartozó *Konyár* községet. Az esetről jelentést tettek már a debreceni kir. ügyészségnek, de ezideig még semmi adatot nem derített fel a nyomozás.

Balogh Imre, 28 éves konyári földműves válófélben van a feleségétől. Elhagyta az asszony s egy másikkal: özv. *Basa* Károlynéval állott össze. Ez nem nagy feltűnést okozott a kis községben s tudta mindenki, hogy a válópör befejeztével megesküszik *Balogh Imre* s csak addig élnek hitetlenül.

A vadházasok jó viszonyban éltek egymással. Nem volt közöttük semmi összecsordulás. Még a szomszédok sem tudnak ilyesmiről. *Balogh*éknál még a pletyka sem fedezhetett fel semmiféle egyenetlenkedést.

Annál inkább meglepetést kelthetett tehát az asszony lakásán történt eset. Ugyanis *Basáné* fentartotta a régi lakását is és tegnapelőtt elment oda, hogy szétnézzen.

Pár perccel utána, ahogy oda ment, három lövés hallatszott ki a házból. *Balogh Imre* fogott revolvert özv. *Basánéra*, akit a golyók értek is, de szerencsére nem okoztak életveszélyes sérüléseket. *Balogh Imre* a merénylet elkövetése után, sarkonfordult s otthagya a vérben fetregő asszonyt, akinek a szomszédok nyujtották az első segélyt.

Balogh Imre egyenesen hazament s otthon többször magára lött, de a golyók csak könnyebb sebet ejtettek rajta. Mikor kifogyott revolveréből a golyó, elment a kocsmaiba s mintha semmi sem történt volna, nyugodtan ivott.

A vérengzésről jelentést tettek a csendőrőrsnek, amely azonnal megindította a nyomozást. *Balogh Imrét* a kocsmaiban fogták el s onnan vitték a laktanyába, ahol azonnal kihallgatták.

Balogh Imre alig emlékezett valamire, úgy hogy a csendőrőknek kellett eszébe juttatni a történeteket, pedig majd semmit nem ivott a kocsmaiban.

Ellenben semmi okát nem tudta annak adni, hogy miért lött az asszonyra? Azt mondja, hogy valami ellenállhatatlan vágyat érzett, hogy reá löjjön s nem tudott annak ellenállani. Kihallgatták a szomszédokat is, de azok nem tudtak semmiféle felvilágosítást adni.

Valószínűleg az keserítette el *Baloghot*, hogy válópere olyan sokáig húzódik s hogy ezért nem tudott megesküdni az asszonnyal, így törvénytelenül együtt élni pedig szégyelt.

Beszállították a debreceni királyi ügyészség fogházába s ott fog számolni tetéért.

Berchtold a trónörökösnél. A bécsi *Reichspost*, mely tudvalevőleg közvetlen összeköttetésben áll a trónörökösrel, november 5-iki számában azt jelenti, hogy gróf *Berchtold* közös külügyminiszter Budapestre való elutazása előtt tegnap hosszas kihallgatáson volt *Ferenc Ferdinánd* főhercegnél. Az audiencián a lap értesülése

szerint a monarchia jövőjét érintő nagyszabású kérdésekről volt szó, melyek fölött a trónörökös behatóan tanácskozott a külügyminiszterrel.

A trónörökös Bécsből konopisti kastélyába utazott.

HIREK

* **A Katolikus Kör vetítőestélye.** Tegnap este 6 órakor elegáns és előkelő közönség töltötte meg a Katolikus Kör nagytermét az első vetítőestély alkalmával. Mindinkább bebizonyosodik, hogy a Kör helyisége már nem tud méltóképpen megfelelni céljának, mert az érdeklődők óriási seregét nem képes befogadni. A Kör vetítőelőadásai évről-évre kedveltebbek és népszerűbbek lesznek. A tegnapi vetítőestély különösen megérdemelte a közönség nagy érdeklődését. Dr. *Lestyán* Endre tartott előadást az Oltáriszentség diadaláról. Bevezető, lelkes és komoly szavakban az Oltáriszentség jelentőségét fejtegette, majd pedig szépen sikerült mozgóképek mutatták be a szeptemberi bécsi eucharisztikus világkongresszus lefolyását és a gyönyörű, fenséges, impozáns körmenetet. Azután az Oltáriszentség kultuszának történetét, ennek kiemelkedőbb mozzanatait adta elő dr. *Lestyán* Endre és előadása során egymásután jelentek meg a fehér vásznon a szebbnél-szebb színes képek, amelyek visszavezettek bennünket előbb az evangélium, majd a katakombák világába, azután sorra kerültek az Oltáriszentség imádságára emelt gyönyörű templomok, néhány kedves, szép jelenet az eucharistia történetéből, a lourdesi csodák és végül a legnevezetesebb eucharisztikus kongresszusok képei. Dr. *Lestyán* Endrét tartalmaz, szép, nagyhatású előadásáért a közönség lelkesen ünnepelte. — Jövő kedden *Pataky* Arnold dr. tart előadást a sveiczi sz. *Gotthardról*.

* **Katonai kinevezések.** A novemberi előléptetéseknél *Chavanne* Gaszton 101. gyalogezredbeli, *Duffek* Emil 37. ezredbeli, *Illmer* Egon 37. ezredbeli, *Liptai* Béla 101. ezredbeli, *Molnár* Győző 101. ezredbeli, *Radó* Lajos 39. ezredbeli hadnagyok főhadnagyokká; — a lovasságnál: báró *Baich* Péter, *Detrich* Gyula, gr. *Teleky* Sándor 7. huszárezredbeli hadnagyok főhadnagyokká neveztettek ki.

* **Bizottsági ülés a városházán.** A szépművészeti és közlekedési szakbizottság tagjait felkérem, miszerint a f. évi nov. 8-án d. u. 3 órakor a városház bizottsági termében tartandó ülésen megjelenni sziveskedjenek. Nagyvárad, 1912. nov. 4-én. Komlóssy József, tanácsnok.

* **A statusrendezés.** A status rendezésre vonatkozó törvény végrehajtása már minden vonalon megkezdődött, sőt a terv szerint december elsejére már minden tisztviselő meg is fogja kapni a status szerinti fizetését. A miniszterhez felterjesztett megyei intézkedések egy része már leérkezett Biharvármegyéhez. Eszerint csak napok kérdése, hogy a főispán által kinevezett tisztviselők az új fizetés többletét megkapják. A választott tisztviselők, kiknek ügyében a törvényhatóság határozott, egy ideig várakozni kénytelenek az előléptetés jóváhagyására, mert az országból beérkezett ily

természetü határozatok átvizsgálása sok időt vesz igénybe. A főispán által kinevezett tisztviselők előléptetését, egy-két eset kivételével, a belügyminiszter jóváhagyta. A miniszter intézkedése alapján már a számvevőség dolgozik a kiutalások nagy munkáján.

*** A közigazgatási bizottság ülése.** Nagy-Várad város közigazgatási bizottsága holnap, november 7-én délután 3 órakor tartja rendes havi ülését. A november havi közgyűlés tehát a jövő hét csütörtökjén, november 14-én lesz, tehát szokatlanul későn. Ez évben még egy hónapban sem esett a hónap közepére a második csütörtök, a közgyűlés napja.

*** A honvéd-tüzérlaktanya építése.** Amikor az első tárgyalásokat tartották a Nagyváradon építendő honvéd-tüzérlaktanya ügyében, tervbe vették, hogy még ez év folyamán hozzá kezdenek a laktanya épületeinek munkáihoz, mert csak így remélhető, hogy a kitűzött záros határidőn belül elkészülnek az óriási építkezésekkel. Ugy látszik azonban, sőt már egészen biztosra vehető, hogy a honvéd-tüzérlaktanya építkezését ez évben nem kezdenek meg. A téli idő már beköszöntött s ha így tart továbbra is, az alaphoz szükséges beton munkákat nem lehet végezni. De ettől eltekintve, a tárgyalások is elhúzódnak sokkal hosszabb időre, mint számították. Még a tervekkel sincsenek teljesen tisztában, hogy az építkezést megkezdhetnék, de elintézetlen részletkérdések is vannak. A kiküldött vegyes bizottság tegnap délelőtt újból tárgyalást folytatott a városházán. Ezuttal két kérdés felett tanácskoztak. Az egyik az ut kijelölése volt, amely a laktanyából a gyakorlótér felé kivezetne. Erre nézve megállapodásra jutottak. Az ut a laktanya mögött lesz. A Bóné-kut felé ugyanis nem lehet ágyukkal és löszeres kocsikkal a nagygyakorlótérre jutni. — A másik kérdés egy új löporraktár építése volt. Ugyanis a honvéd-tüzérségnek szüksége van külön löportoronyra, amelyben a lövegek, robbanó anyagok s más hasonló felszerelések elhelyezhetők legyenek. Ezek ugyanis, mint veszélyes dolgok, csak a városon kívül helyezhetők el. A vegyes bizottság abban állapodott meg, hogy az új löporraktárt a nagygyakorlótérnek távolabb eső pontján, keletfelé, az aradi uttól messzebb helyezik el.

*** Magyarányu kanyaró járvány Asszonyvásáron.** Székelyhidi tudósítónk jelenti, hogy a járás egyik községében: Asszonyvásáron a kanyaró járványszerűleg lépett fel. A betegség, mely különben nem szokott veszedelmes lefolyású lenni, itt igen rossz indulatunak mutatkozik. A járvány nem csupán a gyermekeket támadta meg, hanem a felnőtteket is. A gyermekek közül már több áldozatot is kivánt a kanyaró. A főszolgabíró a legerélyesebb intézkedéseket fogantatosította a baj tovább terjedésének megakadályozása végett.

*** Véget ért a sztrájk.** A Nagyváradai Bőröndgyár részvénytársaságnál kezdődött sztrájk a tegnapi nap folyamán véget ért. Báthory József segéd munkás, akinek állítólag összeférhetetlen természete volt a sztrájk előidézője, a délelőtt folyamán megjelent Dajka Endre r. kapitány előtt és kinyilatkoztatta, hogy mivel 35 részben családos munkás érdekét előbbre valónak ismeri a saját érdekeinél, hajlandó a gyár kötelékéből kilépni és Nagy-Váradról eltávozni.

*** Két új püspök.** A legutóbbi október hó 24-én tartott minisztertanács abban állapodott meg, hogy az üresedésben lévő lugosi gör. katolikus püspöki székre dr. Frentiu Valerian szászvárosi esperesplébánost fogja Ő felségének kinevezésére előterjeszteni. Megtörtént a döntés az üresedésben lévő eperjesi püspöki székre is és a kormány Gebé Péter ungvári kanonok, volt ungvári főgimnáziumi hittanárt fogja kinevezésre előterjeszteni.

*** Gyóntató pap az aeroplánon.** A repülő gépeknek egyre növekvő gyakorlati hasznavehetőségét bizonyítja a következő történet, amelyet a „Gaulois” közöl. Az eset Algirban történt, Largeot ezredes egy csetepatéban súlyosan megsebesült és a halotti szentségeket szerette volna felvenni, de az egész telepen nem volt pap és a legközelebbi misszióállomás 200 kilométer távolságra volt, úgy, hogy már-már lemondtak arról, hogy a haldokló utolsó kívánságát teljesítsék, amikor Brégard aviatikus ajánlkozott, hogy ő repülőgépen elmegy egy papért. Miután erre megkapta az engedélyt, nyomban elrepült és néhány óra múlva már meg is érkezett a misszióáriussal, aki a súlyosan megsebesült ezredeset még meggyóntathatta és megáldozathatta, mielőtt sebeibe belehalt.

*** Temetés.** Tegnap délután nagy részvét mellett temették özv. Réz Imréné szül. Sipos Erzsébetet. A derék matrona hült tetemeit Miskoleról szállították Nagy-Váradra. A ravatal a pályaudvar előtti téren volt felállítva. A gyászoló Réz- és Pataky-család tagjain kívül nagy számú előkelő közönség vett részt a temetésen; a tanítói kar testületileg jelent meg. A gyászoló családtagok között jelen volt Sipos Orbán orsz. képviselő is, aki az elhunytban unokatestvérét, gyászolja. A gyászszertartást Imrik S. Zoltán plébános végezte segédlettel. A remek érekeporsót szebbnél-szebb koszorúk borították. A gyászmenet a vasnt állomástól az újvárosi központi temetőbe vonult, ahol örök nyugalomra helyezték a derék urinó hülttetemeit. A díszes temetést Veiszlovits Adolf és fia temetkezési intézete rendezte.

*** Pánik az élesdi szanatóriumban.** Tegnap éjjel 1 órakor, mikor az élesdi szanatórium esőndes lakói már mind nyugalomra tértek, egyszerre vörös lángok jelentek meg a szanatórium közelében lévő istálló tetőzetén. A piros lángok rémesen világitották meg a betegek menhelyét, ahol a sápadt arcú szerencsétlen emberek ijedten ugráltak fel és kapkodták magukra ruháikat. A betegek nem tudták mi történt kint s menekülni akartak az épületből. Csak nagynehezen tudták visszatartani és megnyugtanni őket az ápolók. A tűz az istállóban keletkezett s oly későn vették észre, hogy oltásáról egyáltalán szó sem lehetett. Az istállóban 17 sertés 1 szamar és 87 darab aprómarha volt bezárva. A tűz oly rohamosan borította el az istállót, hogy abból menteni semmit sem lehetett. Az elpusztult jószágok Karbunár János szanatóriumi gondnoknak voltak tulajdonai. A tűz keletkezésének oka ismeretlen.

*** A szerelmes leány bosszúja.** Különös eseten mulatnak most Erdőgyarakon. Szilassy Gábor két éven át udvarolt B. Kiss Zsuzsánnának s úgy tervezték, hogy házasság lesz az udvarlás vége. Amde mindenféle szerelemnek vége szokott lenni,

vége lett a Szilassy Gáborénak is. Más, gazdagabb leány felé fordult a szive, s már ki is tüzték az esküvőt. B. Kiss Zsuzsánna irt, üzent a vőlegényének, hogy térjen vissza hozzá, de a legény hajthatatlan maradt. Zsuzsika ekkor nem úgy cselekedett, mint más érzélgős leány, aki szódát vesz és megissza. Zsuzsika tentát és papírt vett s leirta reá Szilassy Gábor hűtlenségét és este kiragasztotta a község háza falára. A volt vőlegényen jót mulattak a faluban s ezért feljelentette a leányt a csendőrségnél.

*** Fejbe vágott kocsis.** Tegnap este 5 óra tájban Klein Ábrahám kolozsvári-utcai kocsmájába betért Lázár Péter tejkihordó kocsis fivérével. Szóváltásba elegyedett Lázár Péterrel egy magas cigány legény s Lázár Péter kiment és elhajtott a Kolozsvári-utca 123. sz. a. levő Schvartz Sándor kocsmájáig. Ennek közelében cigányok a kocsián ülő Lázár Pétert fején vágta és tőle a nyakában volt bőrtarisznyát elvették, amelyben állítólag 5 drb 20 koronás, 1 drb 10 koronás és mintegy 70 kor. aprópénz volt. A nyomozás folyik. A sérültet a mentők a kórházba szállították.

*** Brutális apa.** Lébény községben évekkal ezelőtt telepedett le Klein Mátyás hegyeshalmi napszámos, aki különösen ittas állapotban — ami elég sűrűn fordult elő nála — megbotránkoztató perpatvart csapott családjá körében. Tegnap ilyen állapotban, hogy dühét kitöltse, két éves Mária nevű leánykáját felkapta és úgy vágta a földhöz, hogy egy órai kínlás után a szerencsétlen gyermek kiszenvedett. A gyermekgyilkosság után a brutális apa megszökött.

*** Halál a kinevezés napján.** Bizonyára lesznek városunkban sokan, akik ismerték Pál Miklós 4-ik honvédegyedezredbeli tisztet. Nagyváradról Pozsonyba helyezték el, ahol mint százados teljesített szolgálatot. Pál Miklóst a király őrnagygyá nevezte ki. A kinevezés november 1-én lépett volna érvénybe. Talán még nem is tudott a kinevezésről, melyet különben már régen várt, amikor november elsején délután 4 órakor pozsonyi lakásán meghalt. A derék honvéd tisztet őrnagyi rangjának megfelelő egyenruhában temették el. A váratlanul bekövetkezett haláleset mély részvétet keltett egész Pozsonyban. A temetés vasárnap ment végbe óriási részvét mellett.

*** Belehalt az elütésbe.** Nagy József kétfogatu bérkocsis tegnap délelőtt a Szent László-téren elütötte Butka János oláhszentmiklósi földművest. A mentők a sérültet bevitték a Biharmegyei közpórházba, ahonnan sebei bekötése után eltávozott. Találkozott egyik falubelijével, annak kocsijára felült, hogy az Oláhszentmiklósrá vigye, azonban Butka János utközben meghalt. A főrendőrkapitányi hivatal megindította a vizsgálatot azon irányban, hogy mi okozta a sérült halálát.

*** A közigazgatás ostora.** Ez a fix-idea egy szerencsétlen fiatalembernek, akit tegnap a rendőrség beszállított az elme-kórházba. Bakk Géza volt jegyzői irnok az illető, aki abba bolondult bele, hogy ő közigazgatási panamákat lepte le és küldetése van megostorozni a közigazgatást. Be is adta a törvényszékhez vádiratát, melyben kusza gondolatmenetéből és a törvényszéki orvosok véleményéből kifolyólag a törvényszéki vád tanács 23427—912. sz. végzést hozott. Ezt a végzést kézbesítették Bakknak. Az áll benne, hogy sem vádiratának megírásakor, sem most nem bír szabad elhatározással, elméje elborult és közveszélyes őrült, akit be kell internálni az elme-kór-

házba. A rendőrség végre is hajtotta az ügyesség rendelkezését és így szegény Bakk Géza nem lehet a közigazgatás ostroma.

* Öngyilkosság a kártya miatt.

Fiuméből jelentik: Az itteni Quarnero-kávéházban tegnap délután Coquletti Frigyes trieszti magántisztviselő kétszer a bal halántékába lőtt. Életveszélyes sérüléseivel a kórházba szállították. Hátrahagyott leveleiben nem említi öngyilkossága okát, de mindenütt azt beszél, hogy az *abbáziai kaszinóban elkartyázta* a főnöke által rábizott pénzt és ez kergette az öngyilkosságba.

Vadász urak figyelmébe. A közelgő vadászati évadra való tekintettel felhívom a nagyérdemű vadászközönséget, hogy fegyver és vadászati cikkek beszerzését nálam eszközölje. Óriási választékot talál itt a legelőkelőbb gyártmányú fegyverekből, a legjobb töltények úgy külföldi mint belföldi löporral készültek a legpontosabban készítve s ajánlom fegyverjavító műhelyemet, hol szakszerűen, gyorsan és pontosan eszközök minden nemű fegyverjavítást. Ne adják fegyvereiket kontárok kezébe mert azok tönkreteszik és később többbe fog kerülni annak hejreállítására. M. kir. löporáruda Telefon 269. Tanoncok felvételnek. **Ladányi József** puskaműves, fegyverkereskedő, Nagyvárad, Pécs.

KOSSUTH-U. 2. sz. ház emeletén két szoba s mellékhelyiségekből álló lakás nov. 1-re kiadó. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztárnál.

x **Ungváry Gergely** könyv- és papirkereskedése Nagyvárad, **Rákóczi-ut** (Orsolya-zárda). Ajánlja dúsan felszerelt raktárát, **szépirodalmi és ifjúsági** könyvekben, valamint **legújabb művészi lapokban.**

x **Egy 5 szobás lakás Rákóczi-ut 32., Gerő-házban, 1913. május 1-re kiadó.**

x **Karaguly E.** úri szabó-üzletét november hó 1-től Rimanóczy-utca, Guttmann-házba helyezi át.

x **TÜZIFA** hasábos és aprítva, ugyszintén elsőrendű porosz kőszén házhoz szállít **Weiszberger és Társa.** Telefon 688. Telep: Váradvelence, vasutná'.

x **Kossuth-utca** 6. számú ház Körös feleli oldalán 3 szoba, fürdő-szoba és mellékhelyiségekből álló modern emeleti lakás november 1-re kiadó. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztár részvénytársaságnál.

x **A Rose-nyelviskola felvételi irodája.**

A Rose-nyelviskola folyó évi november hó elseje óta felvételi irodát tart fenn Rákóczi-ut 3. sz. alatt, a hol az érdeklődő közönségnek az iskolára vonatkozó mindennemű felvilágosítással készséggel szolgálnak. A nyelviskola tanfolyamára bármely órán be lehet iratkozni.

Uri fehérenemű, „Fownes“ keztyű, „Habig“ kalap, eredeti angol cipő, egyedüli raktár

Róth M. utódánál.

Középiskolai

magánvizgára-, érettségire-, javító vizsgákra egész nyáron át készülhet a **dr. Kállay-fele szemináriumban** (Budapest, IX. Lónyay-utca 18 b. Telefon 125-38.) Eredményei köz-tudomásulag kiválóak.

Valódi **Amerikai** és **Chas-sala cipők**, legjobb **Bor. a-lino** és **Pichler kalapok**

REICHARD áruháza

cégnél szerozhetők be.

BENKŐ ARTUR

könyv- és papirkereskedés

Rákóczi-ut 8. Györffy-féle házba

(**LEMBERT fényképész mellett**)

helyezte át. — **Telefon 870.**

SZÍNHÁZ

Heti műsor:

Szerda: Erős láncok.

Csütörtök: Koldusdiák.

Péntek: Hoffmann meséi.

Szombat: Limonádé ezredes.

Vasárnap délután: Én vagyok a néni.

Este: A kis gróf.

A koldusdiák. Milöcker nagysikerű operettjét, a Koldusdiákot csütörtök este megismétlik. A bájos zenéjű operett nagy sikert ért el, amennyiben rég nem volt a Szigligeti színházban oly kitűnő együttes, mint éppen ebben a darabban. A főszerepeket Medgyaszai Jenő, Leővey Leó, Pongó László, Görög Olga, Horváth Mici, Pogány Janka. Dirigál Kernn Jenő.

A Hoffmann meséi. Pénteken ismét opera előadás lesz a színházban. Offenbach csodás szépségű operája, a Hoffmann meséi kerül színre. Az operában különösen Görög Olgának van nagy sikere, ki a darab harmas női szerepét játssza. Főszereplői a darabnak: Medgyaszai Jenő Hoffmann szerepében, Binder Károly, Hunyadi József Leővei Leó, Bakos.

Limonádé ezredes. Szombaton a Limonádé ezredes kerül színre. A pompás operett nagy sikert ért el, az alkalommal is zsufozt házra lehet számítani.

Kis gróf. Szép estéje lesz a Szigligeti színháznak vasárnap este. Rényi Aladár mult szombaton nagy sikert elért operettjét, a Kis gróft játszik a színházban. A darabot Lövei Leó rendezi. A Kis gróf új szereposztásban fog színre kerülni, amennyiben Tompa Béla és Görög Olga fogják a főszerepeket játszani. Játsszanak még Horváth Mici, Sik Rezső stb.

REPORTÁZ

A vasárnapi mérkőzés. Vasárnap fog lezajlani az utolsó bajnoki football mérkőzés, amikor a NSE a DKASE-tel kerül össze. Mindkét csapat már eddig is kitűnően

tartotta magát a bajnokságban, természetes, hogy általános érdeklődés központja lesz vasárnapi mérkőzésük. A mérkőzést Stotter Aladár (NAC) fogja vezetni, akinek komoly sport felfogása és eddigi működése elég garancia a mérkőzés vezetésére. A helyárok rendesek, a mérkőzés d. u. pont fél három órakor kezdődik s e napon a NSE sportjegye is érvényes.

EGYESÜLETEK

A tanítóegyesület rendkívüli közgyűlése. A Biharmegyei Általános Tanítóegyesület folyó évi november hó 12-én, délelőtt 10 órakor Nagy-Váradon, Nagy-Várad város székházának nagytermében rendkívüli közgyűlést tart, melyre az egyesület összes tagjait tisztelettel meghívjuk. A közgyűlés tárgya: 1. Elnöki megnyitó. 2. Jelentések és előterjesztések. 3. Lemondott tisztviselők helyének betöltése. 4. Indítványok. 5. Interpellációk. Nagyvárad, 1912. október 22. Számborovszky Rezső, alelnök. Kortsmáros László, főjegyző.

IRODALOM

Katholikus Szemle. (Szerkeszti dr Mihályfi Ákos.) A Szent István-Társulat havi folyóiratának novemberi száma a következő magas színvonalu tartalommal jelent meg: Az ember származása a modern élettani tudomány világításában. Hajós Szaniszlótól. — Egyház és véderő. Dr Melichár Kálmántól. — A Pesti Hírlap és a Kelet Népe. Szalkai Horváth Bélától. — Lex Parsifal. Jánosy Dezsőtől. — Jó feleség. Költemény. Patyi Istvántól. — András deák szerencséje. Elbeszélés. Tarczai Györgytől. — A modernizmus. Prohászka Ottokártól. — Folyóiratok szemléje. gd.-tól. — Könyvismertetések és bírálatok: Dr Dudek János: Az őskereszténységéből. Ism. dr Czilek Balázs. — Négy kötet novella. (Cséplő István: Hangulatok. Kertész Kálmán: A kétezeréves menyasszony. Szémán István: Tíz év. Krane — Hodács: Az Emberfiáról.) Ism. Dr Tordai Ákos. — Velics László: Vándorelőadásaim az egyházi művészetéről. Ism. Dibald Kornél. — Szentiványi Róbert: A szeretet utján. Ism. Némethy Ernő. — Sik Sándor: A belülválók méce. Versek. Ism. Patyi István. — A Kath. Szemle a Szent-István-Társulat elnökségének felügyelete alatt s ugyanazon Társulat költségén adatik ki, mint a társulati tagok évi illetményének egy része. — Nem tagok számára előfizetési ára 10 korona. Megjelenik, a nyári szünet (július—augusztus) kivételével havonként, összesen tehát tizszer, hat éves füzetekben. A szerkesztőséget illető minden küldemény a szerkesztő nevére a Társulat házába: Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28. szám intézendő; tagdíjak, előfizetések és reklamációk ugyanoda küldendők a Szent-István-Társulat igazgató-ságához címezve.

NYILTÉR

Székely Károly

fogtechnikus

műtermét Zöldfa-utca 3. sz. alá

(Roth Henrik palota) helyezte át.
Telefon 11-77. Telefon 11-77.

Cimre kérem figyelni!

Még ez nem létezett soha!

Ami — K 150-be kerül szabóüzletekben
Az ma — K 68-ért kapható legyen.
Ami — K 160 került
Az ma — K 80-ért kapható legyen.
Ami — K 190-be került
Az ma — K 94-ért kapható legyen a

TESZLER-féle üzletben.

Az alábbi részletezések szerint: Egy finom télikabát-
nak való kelme és összes hozzávaló kerül:

K 38—
munkadíj K 30—
összesen K 68—

Egy finomabb télikabát kelme és összes hozzávaló-
val kerül:

K 46—
munkadíj K 34—
összesen K 80—

Egy egész finom valódi télikabát kelme és az összes
hozzávaló kerül:

K 58—
munkadíj K 36—
összesen K 94—

Egyben ajánlom a m. t. vevőim figyelmébe a dusan
felszerelt raktáramat. Női kosztüm kelmék minden
lehető színben u. m. kék, fekete, szürke és drapp
dívatos színekben, amelyek mélyen leszállított árak-
ban kaphatók, ugyancsak az öltönytöveket rend-
kívül olcsón bocsájom rendelkezésére nagyrabcsútt
vevőimnek. Kérem ezen alkalmat kihasználni és egy
próbabevásárlást eszközölni, míg a készlet tart.
Tisztelettel

Schwartz Kálmán.

Zöldfa-utca 21. sz.

TÁVIRÁTOK

Lukács a királynál.

Budapest, nov. 5.

(Saját tud.) A király ma külön
kihallgatáson fogadta Berchtold kül-
ügyminisztert, majd Lukács László
miniszterelnököt. Lukács öt negyed
óráig volt az uralkodónál és ki-
jelentést tett a folyó politikai ügyek-
ről. A király kegyesen fogadta a
miniszterelnök jelentését.

A török nagykövetség kérése.

Bécs, nov. 5.

(Saját tudósítónktól.) A török
nagykövetség ma délután a bécsi
külügyi hivatal közbelépését kérte.
A nagykövetség kérését elküldték a
Budapesten levő Berchtold külügy-
miniszternek.

Berchtold állása megrendült.

Budapest, nov. 5.

Munkapárti forrásból közli az Est, hogy
gróf Berchtold külügyminiszter állása meg-
rendült. Még pedig azért, mert a külügy-
miniszterium nem volt kellően értesülve a

balkáni szövetség megalakulásáról, sem pe-
dig a háboru kitörése után a hadviselő fe-
lek erőviszonyairól. A munkapártban azt
beszéli, hogy gróf Berchtold a külpolitikai
helyzet tisztázásáig a helyén marad, mert e
pillanatban válság a külügyminiszteriumban
alkalmatlan volna.

A törökök előnyomulása.

Konstantinápoly, nov. 5.

(Saj. tud.) Hir szerint a törökök Viza
mellett előrenyomulnak. A nyugati hadsereg
jelenti, hogy a görögöket Venica mellett
megverték.

A román trónörökös Buda-
pesten.

Bécs, nov. 5.

(Saj. tud.) Bécsi udvari körökből jelen-
tik, hogy a román trónörökös Budapestre
érkezik, hogy Károly király levelét Ferenc
József királynak átadja.

Csiky László halála.

Marosvásárhely, nov. 5.

Csiky László marosvásárhelyi
királyi ítélőtáblai tanácselnök, a
marosvásárhelyi ügyvéd vizsgáló-
bizottság elnöke, az unitárius egy-
ház világi főgondnoka, ma reggel
Marosvásárhelyen elhunyt. Csiky
László 1850-ben született és számta-
lan jogi munkájával elismert ne-
vet vívott ki magának. A király
1908-ban nevezte ki táblabíróvá és
1910. óta tanácselnöke a táblának.

Fényképező gépek

mindenféle kellékekkel.

Lorgnettek, hő- és lázmérők
legnagyobb választékban. Ja-
vitasok elvállaltatnak

PETRY ÁRPÁD

órás- és látszerész

Nagyvárad, Rákóczi-ut 9.

Tarsoly és Riaztó mellett a
Riman'czy palotával szemben

Telephon (vidékre is) 181 sz.

Regényesarnok.

GYÖNGYVIRÁG.

Irta Cseres Andor.

És mivel igazán, szivemből szeretem,
feleségül veszem.

— De gondold meg, hogy ő keresztény
és zsidó felesége nem lesz.

Móric elszánt tekintettel nézett aty-
jára.

— Akkor kereszténynyé leszek!

— Te, Móric! — az én fiam!

— Igen, atyám. Te nagyon jól tudod,
hogy amit én elhatározok, azt véghez is
viszem. A Talmudon kívül nem szoktál egye-
bet olvasni, én szoktam. Olvastam a bolygó
zsidóról. Felismertem azt az alakot, azok
mi vagyunk, akik hazátlanul vándorolunk
a leghidegebb északról a legforróbb dél-
ig és bolyongunk hazátlanul immár kétezer
esztendeje, minden pénteken este és szomban
egész napon át, meg az ünnepein-
ken sirunk, panaszkodunk hazánk pusztu-

lásán, a Cyon romlásán és a népek gyűlö-
letét vonjuk fejünkre.

Tudjuk ezt jól mindannyian, azért va-
gyunk készen minden pereben a menekü-
lésre. En meguntam a bolyongást, én vá-
gyom a haza után, azután a föld után,
ahova elhelyeznek holtom után és nem fog-
nak felkelteni jajszavaitok, hanem pihenni
fogok az itélet napjáig, amikor el fogok ván-
dorolni Jósafát völgyébe.

— Haj, Móric, haj, te káromkodol, nem
fogsz Ábrahám kebelébe jutni.

— Ha oda nem, eljutok az én Istenem-
hez, aki a szeretet Istene.

Báró Horvát Jenő két kezével átfogta
fejét, bedugta füleit.

— Menj atyám, — menj! — sóhaj-
totta a férfi — sirasd gyermekeidet, mert
bizony szét fog oszlani házad.

Móric egyedül maradt.

Maga is megilletődött amiatt, amit aty-
jának mondott. Gondolkozott, végig futott
élete sirján, valami azt sugta neki, hogy nem
volt helyes, amit atyjának mondott. Igaz,
hogy szívében ott élt a leány képe, aki iránt
melegebben akkor kezdett érdeklődni, amikor
Margit sorsába bele avatta és látta, hogy az
előtte ismeretlen leány betegsége mennyire
meghatotta.

Azelőtt ő is úgy tekintette Gyöngyvirá-
got, mint házi alkalmazottat, akinek fizetést
csak azért ad, hogy a gyermekeket gon-
dozza.

Gyöngyvirág állása mi volt más előtte,
mint finomabb kiadású száraz dajka, azon-
ban a leánynak lelke kinemesedett abban a
körben, amit nem szeretett, a sors aprólékos
de bántó szeszélyei kiművelték s bárha ön-
kénytelenül hányta volt ide-oda, nagy tet-
teiben nagy lelki műveltséget mutatott.

Ilyen volt az, amikor ő apját meglepte
nála és azt mondta neki: Bocsánat, elté-
vedtem! amikor Korponayéknál a jázmin-
bokr alján találkozott vele és apját el nem
árulná, amikor megmentette a grófi leányt
és támogatásért ő hozzá ment.

Nem volt büszke akkor, amikor másért
kellett cselekedni.

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG

Gabona üzlet.

Irányzat a balkáni helyzet nyugodtabb
felfogására lanya.

Mai árfolyamok.

Októberi buza	— — —	11.—
Áprilisi buza (1913.)	— — —	11.80
Októberi rozs	— — —	10.40
Áprilisi rozs (1913)	— — —	10.52
Októberi zab	— — —	11.82
Áprilisi zab (1913)	— — —	11.24
Szept. tengeri	— — —	7.74
Májusi tengeri (1913)	— — —	8.03

Budapesti értéktözsde.

Magyar Általános Hitelbank nagyváradi
fiókjának távirati jelentése.

Magyar hitelrészvény	—	786.—
Oszták hitelrészvény	—	603.—
Jelzálogbank	—	418.—
Leszámitoló és pénzváltó	—	506.—
Magyar bank	—	531.—
Közuti vasut	—	651.—
Városi villamos	—	373.—
Salgótarjáni kőszén	—	713.—
Rimamurányi	—	689.—

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Özv. Schmidt Gyuláné

könyvkötését a régi Apolló épületből Rákóczi-ut 16. sz. alá helyezte át, amire felhívjuk a n. é. közönség becses figyelmét. Tankönyvek bekötése, olcsón s gyorsan készíttetnek el. Becses pártfogást kér

özv. Schmidt Gyuláné

21540—912 sz.

Hirdetmény.

Nagyvárad város közigazgatási bizottságának 802—912 kb. sz. határozata alapján ezennel közhírré teszem, miszerint a Nagyvárad-váradvelence között létesítendő II. vágány részére szükséges területekre vonatkozólag a kereskedelemügyi m. kir. minister ur 22281—III sz. rendeletével engedélyezett bizottsági eljárás f. é. november hó 25 napjának d. e. 10 órájára tüzetett ki, összejövetel helyéül pedig a városháza bizottsági terme jelöltetett ki s a m. á. v. nagyvárad-i osztály mérnök-éke által beterjesztett kisajátítási összeírás és tervek ezt megelőzőleg f. évi október hó 31. napjától f. é. november hó 14. napjáig bezárólag terjedő 15 napi közszemlére a városi székház közigazgatási kiadóhivatalában (1. 25) kitétetnek.

Mindezekről az érdekelteket oly figyelemmel értesítem, hogy az összeírást és terveket a közszemlére kitétel ideje alatt megtekinthetik és az ellen észrevételeiket és kifogásaikat úgy írásban, mint a bizottsági tárgyalás alkalmával szóval megtehetik.

Nagyvárad, 1912 október hó 29.

Rimler Károly,
polgármester.

Mezey Dezső

toronyóra készítő
Nagyvárad, Szt. János-u. 64.

Az ország egyik legrégebb és legmegbízhatóbb toronyóra készítő telepe. Olcsó árak, több évi jótállás. Villanyerő bereendezés.

Kivánatra árjegyzéket bérmentve küld.

Hanincs meglegedve

szabójával, mert drága vagy rossz-szul szab vagy nem pontos, szóval bármi okból. Keresse fel DARABONT GY. és TARSA uriszabó céget Szilágyi Dezső-u. 6. (Sonnenfeld-palota) és meglepi őnt az ottani szolid, olcsó, kifogástalan kiszolgálás. Alkalmi és gyászruhák 24 óra alatt. Vidékről egy beküldött öltönyről ujat készítenek. Valódi angol szövetek.

Helyi és vidéki telefon 980.

20884—912. sz.

Arlejtési hirdetmény.

Nagyvárad város tanácsától nyert megbízás folytán f. évi november hó 27. napján d. e. 10 órakor a városháza bizottsági termében az alább felsorolt vállalatokra árlejtést fogok tartani.

1. A város részére 1913, 1914, 1915. években szükséges mintegy 3000 köbméter kemény tűzifa — mialatt cser, tölgy, bükk és gyertyán fa értendő — szállításra. A bánatpénz 1000 korona.

Ajánlattevők ezen vállalatnál kötelesek megjelölni, hogy az említett fanemek közül melyiket minő köbméterenkinti egységár mellett vállalja.

2. A város részére 1913-tól 1918. években szükséges nyomtatványok és vámjegyek készítése és szállítása. Ezen vállalatnál a nyomtatványokra és vámjegyekre együttesen és külön-külön is tehető ajánlat. A bánatpénz a nyomtatványokra 1000 korona a vámjegyekre 500 korona.

3. A város részére 1913. január 1-től 1918. december 31-ig terjedő időben szükséges irodaszerek szállítására. A bánatpénz 400 korona.

4. A város ingó és ingatlan vagyonának 1913. január 1-től számítandó 12 éven át tűzkár ellen leendő biztosítása.

A bánatpénzt az ajánlathoz csatolni nem szabad, hanem a bánatpénz letételét igazoló nyugta vagy annak közjegyzőileg hitelesített másolata csatolandó az ajánlathoz. A bánatpénz készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban tehető le. Ajánlatok csak írásban aluli írott kezéhez 1912. november 27-ik napjának d. e. 10 óráig adhatók be s az ajánlatok 1 koronás bélyeggel látandók el és csak a szabályszerűen kiállított és pecséttel lezárt, sértetlen borítékban elhelyezett és közvetlenül, vagy posta útján beadott ajánlatok fognak tárgyalás alá vétetni. A borítékon megjelölendő azon munkálat, illetve vállalat, melyre az ajánlat vonatkozik.

A fenti 1—3 tétel alatt megjelölt vállalatra nézve kiköttem, hogy ha vállalkozó itten állandó lakással és üzlettel nem bírna, úgy állandóan Nagyváradon lakó megbízottól köteles gadozkodni s ennek nevét ajánlatában megnevezni tartozik.

Minden ajánlattevő ajánlatában világosan kitenni köteles, hogy a jelen hirdetményt és az egységárakat ösmeri és azokat magára kötelezőknek elfogadja.

A közszállítási szabályrendeletnek a hazai gyártmányok, magyar honos műszaki erő stb. alkalmazására vonatkozó határozmányai minden ajánlattevőre feltétlenül kötelezők.

Ajánlattevőt tett ajánlata azonnal és mindaddig kötelezi, míg az ajánlatok felett a végleges döntés megtörténik, ellenben Nagyvárad városát csakis az árlejtés eredménye felett hozandó határozatának jogerőre emelkedésével.

Azon pályázók, kik ajánlatuk benyújtásakor a várossal még üzleti összeköttetésben nem állottak, illetve a városi hatóság előtt még ismeretlenek, tartoznak szállító képességüket és megbízhatóságukat azon kereskedelmi és iparkamara bizonylatával igazolni, melyhez vállalatuk telepe szerint tartoznak. A város közönsége fenntartja magának a jogot arra nézve, hogy a beérkezett ajánlatok közül az ajánlott árakra való tekintet nélkül szabadon választhasson, újabb árverést tarthasson, vagy pedig a vállalatot szabad kézből is kiadhassa.

A fenti vállalatokra vonatkozó feltételek és egységárak alulirott hivatalos helyiségében a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Nagyvárad, 1912. nov. 1-én.

Komióssy József,
mint az árverési küldöttség elnöke.

Kajári Dezső

villamosvilágítási vállalata

Nagyvárad, Beöthy Ödön-u. 46. sz.

Készíti a legmodernebb villamos világítási és erőátviteli háziteles csengő berendezéseket. Motor és dinamó tekereslések és szakszerű javítások. Izléses kivitelű csillárokat rajzszerint készít és átalakít. Éjjeli ügyeletes szolgálat.

Telefonszám 1192.

Telefon 10-87. Telefon 10-87.

A legmodernebb bútorokat

készíti

Kovács Zsigmond

műasztalos

Szacsvey-u. 70. sz.

Géperőre berendezve.

Telefon vagy levelezőlap nivasra azonnal megjelenek.

Terv és költségvetés díjtalan.

Olcsóbb lett a kenyér

4 fillérrel.

Van szerencsénk a t. c. közönség szives tudomására adni, hogy városszerte közkedveltségnek örvendő kenyér gyártmányunkat a fogyasztó közönség előnyére és kényelmére a mai naptól fogva eredeti gyári árakban fogjuk az alantabb felsorolt raktárakban kilogrammként is árusítani.

KENYÉR ÁRAINK:

0-ás	30 fillér
fehér	28 "
félbarna	26 "
barna	24 "

Gyári raktár Szacsvey-utca.
Telephon 551.

ELÁRUSÍTÓ HELYEK:

1. Főraktár: Szent László-tér (Kovács-ház) telephon 936.
2. Adria liszt raktár Rákóczi ut telephon 5.
3. " " " Nagypiacz telephon 337.
4. " " " Csillagváros (Bányasor) telephon 1242.
5. Adria lisztraktár Kolozsvari-utca (volt Feldheim-ház.) telephon 188.
6. Reich Antal Szaniszló u. telephon 436.
7. Wasvári Zsigmond Kórház-u. telef. 1305.
8. Markovits Ignácz Perces-u. telephon 1286.
9. Fülöp Lipót Kaszárnya u.
10. Király Jenő Rákóczi-ut (Stern palota).
11. Ungár Jenő Teleki-u.
12. Wiedner Lajos Malom u. telephon 894.
13. Deutsch Dávid Teleky-u.

ADRIA kenyérgyár r.t.

LENGYEL JÓZSEF

épület- és díszmű-bádogos, vízvezeték-, fürdőszoba- és szagtalan angol klozet berendező

elfogad

házak, tornyok, kastélyok

állandó jókarban tartását

Költségvetéssel úgy helyben, mint vidékre díjtalanul szolgál.

Bádogos és szerelő-telep:

Beöthy Ödön-utca 78. sz.

Helyi és vidéki telefon 338 szám.

A Biharmegyei Gazdák Áru és Hitelintézete rt.

Nagyvárad, Nagypiac-tér, Andrányi-ház.

Befizetett alaptőke: 1.000.000 korona

Elfogad takarékbetéteket, ha azok állandók 5,0%-os kamatoztatásra, továbbá folyószámlai betéteket is elfogad.

A betétkamatadót az intézet fizeti.

Folyószámla hitelt nyújt legkedvezőbb feltételek mellett.

Leszámlított váltókat a legelőnyösebb kamattal mellett gazdálkodók, kereskedők és iparosok részére és foglalkozik mindenemű bankszerű beszedésekkel (incassó olcsó díj mellett).

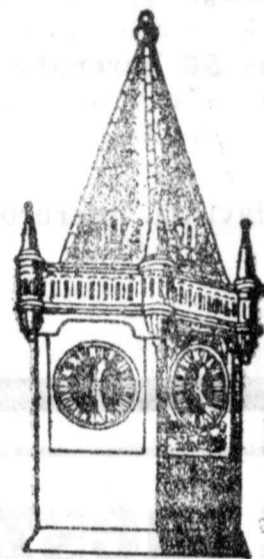
Előleget nyújt értékpapírokra, terményekre és árukra; kölcsönöket ad előnyös törlesztés mellett.

Jelzálog és törlesztéses kölcsönöket folyósít házakra és földbirtokokra.

Sarkady és Szánthó

TORONYÓRA GYÁRA

Nagyvárad, Damjanits-utca 30.

Ajánlja 1 hétben egyszer felhuzandó és 1 napban egyszer felhuzandó toronyóráit „szegecs” és „szabadlengésű” járáttal, réz kerekkel. Olcsó árak.

TÖBBÉVI JÓTÁLLÁS. Villanyerő berendezés.

Arjegyzők kívánatra. Saját ház.

Nagyvárad város

VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.

Ertesítjük a t. közönséget, hogy a

Wolfram lámpák

ára olcsóbb lett, **Wolfram** és egyéb izzólámpák nagy raktára **legolcsóbb áron** a közönség rendelkezésére áll. Telefon rendelésre ráfizetés nélkül házhoz szállítjuk.

Egész éjjel ügyeletes szolgálat.

Költségvetések ingyen.

Telefon szám 514.

Elvállaljuk villamos világi-tási és erőátviteli berendezések felszerelését.

Csillárok,

izzólámpák

állandóan nagy választékban kaphatók.

Villamos motorok

1/4 lóerőtől minden nagyságban.

Főszerező telefonja 55. sz.

Szalonna, prima, pörkölt, nehéz áru legjutányosabban kapható.

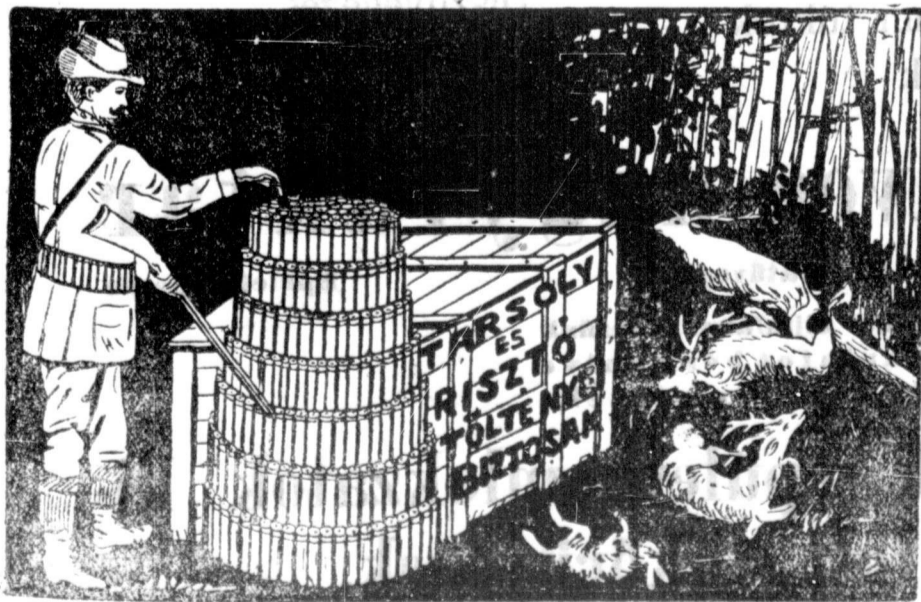
Mindennemű termények vétele és eladása.

Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi Bank és Központi Takarékpénztár Részv.-társ. áruosztály.

Teleky-utca 3-ik szám, Telefon 172.

Hirdetések

felvétetnek a kiadóhivatalban.

M. kir. lőpor-áruda

Vadászfegyverek

Revolverek

Vadászati felszerelések

Eredeti Valtersdorfi töltények

TARSOLY és RISZTÓ

különlegességek vaskereskedésében

Nagyvárad, Rákóczi-ut.

Telefon 390.

Telefon 390.

FÉLIX-FÜRDŐ

nyári és téli gyógyhely. Európa leggazdagabb kénes hévíz forrása. Víz hőfoka 49° C. 17 millió liter víz mennyiség. Csuz, kőszvény, ischias, izzadmányok és női betegségek ellen. 1909-ben 9200 beteg hagyta el gyógyultán, javultán a páratlanul hatásos fürdő gyógyforrásait. **Penzió rendszer október 1-től május hó 1-ig.** Elsőrendű ellátás, reggeli, ebéd, vacsora, fűtés, szoba világítás, egyszeri fürdés a Ferencz-fürdőbe pocró-
csozóssal helenként **56 koronába** kerül.

A Viktor szálló folyosója össze van kötve a fürdőkkel. A folyosókon lévő kályhák állandóan fűtve vannak. Bármilyen időben megbulés veszélye nélkül lehet a kurát eredménnyel használni.

Posta, távirtda, interurbán telefon, állandó gyógyszer-tár a fürdő telepen. Prospektust küld az

igazgatóság.

Oltott mész

Bükkfa parkett, cementáru, cserép, fedéllemez, gipsz, nád, csatornázás, aszfaltozás stb.

Rondor Dezső

Nagyvárad, Nagypiac-tér 1. Telefon 969.

Ez a „Muki” művész

szájharmonika dobbal. Bárki egy óra alatt megtanulhat rajta játszani. A dalokat a művész harmónikán játszik, a valódi bőrrel ellátott dob pedig kíséretül szolgál. Ara tokkal és egy mesés ajándékkal együtt csak 4 korona **Wagner a „Hangszer Király”** országzserte elismert elsőrendű hangszerárúházában, Budapest, József-körut 15. Fényképes árjegyzék ingyen.

ÓVÁS: Figyeljünk jól a pontos címre és házszámra.

DEUTSCH SIMON

MŰBÚTOR-ASZTALOS
NAGYVÁRAD, ŐR-UTCA 6.

Ajánlja saját készítményű hálószoba-, ebédlő-, előszoba- és konyha modern kivitelű berendezéseit, melyekből háló- és ebédlő-szoba állandóan nagy raktár. Javítások jutányos árban. Költségvetés díjtalan. Levelekre válasz. Meghívásra azonnal jövek.

Nagyváradai Templomüvegfestészet Üvegcsiszoló és Tükörárúgyár R.-T.

TELEFON
11-64.

Nagyváradon, Gerliczi-utcza.

TELEFON
11-64.

Üvegcsiszolás
Üvegvésés
Üvegbetétek
Kirakatbetétek
Üvegedzés

Öntött tükrök
Coll-tükrök 2. mm. vastag
Polirt és finn tükrök
Faönttükrök

Fémkeretezés
Réz, nickel foglalatok
Diszüvegezés
Üvegfestészet
Homályosítás

tábla és tükörüveg nagyraktár

Opalescens és színes üvegek.

Kirakatüvegek

Épületüvegezés

Rajzokat és tervezéseket díjtalanul végezzük
Arjegyzéket és árajánlatot bérmentve
Szállítunk az ország bármely részébe

Amerikai üvegmozaik épülethomlokzatok ki-
képzsésére. Hajlitott tükörüvegek.